

NYHEDSBREV nr. 8

Gudhjem, september 2018

Kære medlem!

Uha, sidste nyhedsbrev blev udsendt i november sidste år. Det er lang tid siden - og det beklager vi. Det er ikke fordi bestyrelsen ikke har haft noget at lave. Tværtimod har vi haft rigtig travlt i år og der sker meget stadigvæk - ikke mindst på byforenings-området. Dette nyhedsbrev er derfor meget langt, men vi håber du vil tage dig tid til at læse det.

Nyt navn på vej!

På en ekstraordinær generalforsamling i april fik vi vedtaget nogle vedtægtsændringer, især vort kommende ny navn **Gudhjem By- og Museumsforening**. Det sætter vi i værk fra årsskiftet. Først skal vi lige have markeret foreningens 50 års jubilæum i november under det nuværende navn. Herom mere sidst i nyhedsbrevet.

Foto: Fernisagen af årets Holkahest skabte trængsel på museet. Det samme gjorde danseforestillingen som en del af årets Gadeteaterfestival.

Lokalsamfundspuljen igen fordelt i fællesskab

De såkaldte lokalsamfundsmidler, som kommunen fordeler til alle øens borger- og byforeninger til udsmykning, juletræer, og hvad der ellers lokalt kan blive enighed, udgør i år 50.000 kr. for Gudhjem-Melsteds vedkommende. De blev på et fællesmøde den 4. juni fordelt til Aktive Kvinder (Jul i møllen), By- og Mindeforeningen (juleudsmykning), Gadeteaterfestivalen, Scala Gudhjem (nyt billetsystem og kulturugearrangement), Flådeselskabet (hjælp til ny flåde), Menighedsrådet (bænke i Holkadalen).

Det er dejligt, at foreningerne i fællesskab kan fordele disse penge uden store sværdslag.

Gudhjemprisen 2018 - blev uddelt ved den ordinære generalforsamling i marts.

Årets hæderspris blev tildelt **Jørgen Koefoed**, Kirkestien, der som udstillingsleder i 2016 og -17 med stor energi og entusiasme har sikret museet en udstillingsprofil med kant og

fornyelse og mange særudstillinger. Derudover har Jørgen Koefoed igennem en årrække ydet en meget stor indsats som frivillig i byens foreningsdrevne biograf Scala Gudhjem. Ud over hædersprisen besluttede bestyrelsen også at uddele en forskønnelsespris til **Café Nørresan** for nænsom og smuk renovering af den gamle røgeribygning på Nørresand havn.

Foto: Maleri af H.P.Haagensen, af røgeribygningen (fra udstillingen med Haagensens billeder) der i dag huser en særdeles populær café. Det andet billede viser festen "Silent Disco" – et særdeles nabovenligt diskotekskoncept fra Gadeteaterfestivalen der foregik ved Café Nørresån.

Skulpturparken foran museet kommer i år.

De 8 skulpturer som billedhugger Jun-ichi Inoue's enke Sheena Inoue har udlånt til museet står stadig lige uden for stationsbygningen. Vi afventer økonomisk støtte til flytning og opstilling.

De tomme huse

Et af de store samtaleemner i Gudhjem-Melsted i år har været de tomme huse, dvs. de helårsboliger, der ejes og bruges af ikke-fastboende, selvom der er bopælspligt i hele byzonen (ligesom i 7 andre bysamfund).

Det drejer sig om et halvt hundrede huse; ikke småting i vores lille samfund.

Kommunen har skrevet til de pågældende ejere, men det er en langsommelig proces at få sagerne afsluttet og gerne husene beboet igen. Og der er den særlige problemstilling, at en del af dem udlejes som fritidsboliger i turistsæsonen. Det er ikke lovligt og vi har skrevet til de pågældende og orienteret kommunen med henblik på at kommunen tager affære.

Der sker da også noget, lige nu ser det ud til at mindst 5 tomme huse er overgået til helårsbeboelse, men der er langt igen.

Vi presser på hos kommunen og undersøger videre hvilke muligheder vi har fra foreningens side for at påvirke tempoet. Med tanke på at helårsbeboere betaler kommuneskat og andre ejere ikke, burde det ikke være et stort problem for kommunen at afsætte flere ressourcer til opgaven i en kort periode, indtil "fortidens synder" med manglende tilsyn, er indhentet og de fleste helårsboliger beboet (med skatteydere).

I en tid hvor der tales om behov for nye boliger pga tilflytning til øen, er det jo ret oplagt at få de tomme huse beboet igen. Det vil samtidig være et stort plus for byens udvikling. Vi kan ikke tåle fortsat tilbagegang i indbyggertallet. Vi vil ikke være en kulissey, men ønsker "liv i Gudhjem-Melsted hele året", som vi tidligere har brugt som motto!

Ud over vores særlige arbejdsgruppe der arbejder med emnet, er Lucas Schmidt i Løkkegade meget aktiv på eget initiativ. Han har især kontakt til politikere og har også sat

gang i en oplystning af folk der søger lejebolig i Gudhjem-Melsted. Det er rigtig godt, og hans oplystning kan forhåbentlig skabe kontakt til boligejere, der gerne vil leje ud, og samtidig komme til at indgå i den venteliste for boligsøgende, som kommunen har annonceret vil blive oprettet.

Den nye strategi for trafik og parkering lader vente på sig.

Kommunen arbejder på en ny strategi for parkering og trafikafvikling i Gudhjem-Melsted. Vi ser frem til en god løsning. Forhåbentlig på linie med det forslag som Gudhjem Erhvervs- og handelstandsforening, Chr Ø farten, Flådeselskabet Atlanten og Gudhjem By- og mindeforening i fællesskab fremsendte til kommunen i marts. Forslaget kan læses på vores hjemmeside: www.gudhjembygmindeforening.dk .

Endelig navneskilte på stier og gænger!

Sidste år fik "Den grønne gruppe" i foreningen kommunen til at sætte nye bænke op i naturen omkring Gudhjem. I år har kommunen så - efter gruppens store forarbejde - navngivet og skiltet for stier og gænger i Gudhjem. Der er sat en række smukke emaljeskilte og diskrete træskilte op. Det blev markeret i juni ved en lille indvielse på Batteriet ved Nørresand hvor også børnehaven var inviteret. Børnene er hermed sikret at kunne færdes trafiksikkert ad disse stier. Det har taget nogen tid, men samarbejdet mellem Den grønne gruppe og Natur & Miljø har været rigtig godt, og vi vil fortsat arbejde for at sikre og evt. genåbne stier i og omkring Gudhjem.

Foto: Ét af de nye træskilte og ét af de nye emaljeskilte der fortæller at her har vi at gøre med særlige lokaliteter.

“Pølseboden” på Gudhjem havn - en sommerskandale, der (næsten) er løst!

Foran det gamle, sorte træskur midt på Gudhjem Havn har der hen over sommeren foregået et byggeri, der næppe er undgået nogens opmærksomhed. Et 4 x 4 m stort træhus samt et stor bardisk af samme karakter, som både foreningen og mange andre har beklaget sig over til kommunen. Nu er huset fjernet og det kommer ikke tilbage. MEN der er givet tilladelse til at bardisken midlertidigt må benyttes, og det er vi bestemt ikke glade for. Vi følger sagen fortsat. Så vidt vides har bygherren endnu ikke fået kontrakt med kommunen om leje af det sorte skur og arealet foran.

Havnesituationen og snarlige reparationsarbejder

Foreningen har igennem længere tid arbejdet for, at det hårdt tiltrængte reparationsarbejde af begge vores kommunale havne bliver påbegyndt. Ved et møde for nylig med kommunen blev det oplyst at arbejdet på Gudhjem Havn starter meget snart. Kommunalbestyrelsen har øremærket en bevilling på kr. 750 000,- til de mest påkrævede reparationer.

Vi har for nylig haft et møde med Leif Olsen, formand for Teknik- og Miljøudvalget, og ledelsen af havneadministrationen, og der forelagt vore overvejelser og synspunkter på den hidtidige kommunale havneadministration, som vi gennem flere år, har følt bliver drevet som "en stat i staten". Teknik- og Miljøudvalget har netop besluttet at igangsætte, bl.a. på baggrund af sagen om "pølseboden", et arbejde med at lave regler for, hvordan havnearealerne må bruges. Det er tiltrængt!

Og Leif Olsen regner med, at der bliver tale om fælles regler for havnene i Allinge, Hasle, Gudhjem og Svaneke, men suppleret eller tilpasset den enkelt havn/by - udarbejdet i samarbejde med de lokale interessenter.

Foreningens bestyrelsen har samlet sine synspunkter vedr. vores havnes udvikling og administration i et notat som snart vil blive lagt på foreningens hjemmeside.

Alt i alt syntes det at lysne lidt for forholdene vedrørende Gudhjems havne.

Drejeskiven ved stationsbygningen

Over sommeren har man kunnet iagttage noget der kunne se ud som fundamentet til en ny silo, på det sted hvor den tidligere drejeskive for jernbanen lå (på hjørnet af Gudhjemvej og Melstedvej).

Fundamentet ligger præcis over det sted, hvor drejeskiven til Gudhjem banen var. Inden det nye fundament blev lavet, gravede man nemlig ned til det oprindelige fundament som stadig ligger under græstæppet.

Det er kommunen, Natur & Miljø, som har tilbudt at lave en rigtig flot markering af drejeskiven, som samtidig kan bruges som siddeplads med flot udsigt over kysten mod Svaneke.

Der er nu ved at blive lagt trædæk på, fundamentet, og der vil komme to stk. rigtige jernbaneskiner ovenpå, så det bliver nemmere at forestille sig hvordan det var da jernbanen eksisterede. Samtidig er det et flot monument over Gudhjem banen og medvirker til at understøtte det historiske miljø omkring den nedlagte station.

Lidt fakta om drejeskiven:

Da Gudhjem var endestation på banen fra Almindingen og Aakirkeby, var det nødvendigt at kunne vende togets damplokomotiv her inden tilbageturen.

Drejeskiven var konstrueret, så næsten hele vægten blev båret i et leje på midten. Når lokomotivet blev korrekt placeret midt på drejeskiven, kunne to mand derfor ved håndkraft dreje den rundt og dermed vende lokomotivet, som vejede omkring 37 ton.

Maskinfabrikken "Phønix" i Odense leverede drejeskiven for 5.850 kr. til banens åbning i 1916.

Ved banens nedlæggelse i 1952, blev drejeskiven solgt til Dansk Esso.

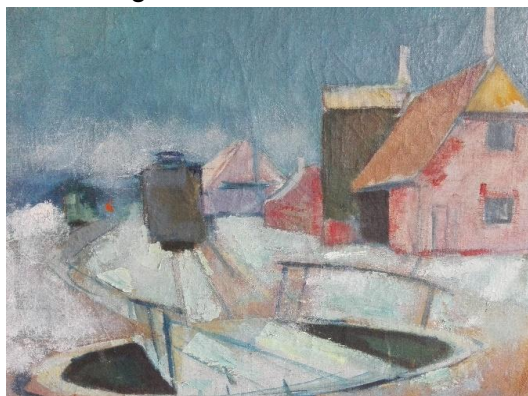

Foto: Den nye "drejeskive", samt Høst's maleri af den oprindelige drejeskive hvor lokomotiverne kunne vendes.

Kommunens “kloge m2” lader vente på sig

En fyldig offentlig omtale af kommunens nye initiativ kaldet ”kloge m2”, lagde op til at alle lokalsamfund på Bornholm skulle forvente at blive gennemlyst mht. eventuelle overflødige kommunale bygnings-m2. Kommunen ejer og betaler for driften af mange hundrede bygninger over hele øen, og vil gerne rydde ud i bygninger, der ”bare står der” og koster. Vi blev det første lokalsamfund der blev inddraget, og her fandt ejendomsadministrationen frem til 3 bygninger, der måtte kunne drives klogere: biblioteket med Universitetet, Gudhjemhuset og så den tidligere plejehjemsbygning. Kommunen mente at alt kunne samles på det tidligere plejehjem. De havde bare ikke helt styr på hvor meget af plejehjemmet der rent faktisk benyttet (af Klippebo). Vi har foreslået, at man i plejehjemsbygningen indretter lejeboliger, hvilket vi oplever en stor efterspørgsel efter.

Hele processen er fra kommunens side lagt op til at foregå i et tæt samarbejde mellem lokale repræsentanter. Indtil videre kan vi blot konstatere at der ikke er noget samarbejde; kun et indledende møde i foråret, samt et møde med det politiske udvalg og embedsfolk – og vi venter stadig – med en klar forventning om at vi bliver hørt!

Status for Gudhjem Arkiv

Sommeren er normalt stille i Gudhjem Arkiv – og temperaturerne denne sommer, har heller ikke appelleret til at sidde under loftet på den gamle station og arkivere billeder. I stedet har gruppen arbejdet med efterårsudstillingen som en nævnt nedenfor.

Hvad sker i foreningen de nærmeste måneder?

8. september åbnede 2 nye udstillinger

I anledning af keramikbiennalen åbnede vi udstillingen **Bornholmsk Brugskeramik** med keramikere Alan Warnes, Mie Mølgaard, John Gibson, Ejner Paulsen, Rikke Wulff, Sarah Oakman, Anne Mette Hjorthøj og Torben & Susanne Lov. Brugskeramik når det er bedst og når man ikke vil nøjes med en Ikea model. Bemærk kun 14 dage: Sidste dag, søndag d. 23 september.

Samtidig åbner udstillingen **Øjeblikbilleder fra Gudhjem – fortalt via maleri, fotos og film**.

Udstillingen er tilrettelagt af gruppen omkring Gudhjem Arkiv. Det er på udstillingen muligt at gense 8 mm smalfilmen om ”Sildens vandring”, som også blev vist ved et arrangement i vinter på museet, hvor der deltog 120 personer. Malerier og fotos stammer fra vores eget arkiv. De bliver fulgt op af historier, der knytter sig til disse. Udstillingen eller dele af den, vil efterfølgende skulle bruges til at forny den stationære udstilling på 1. sal. Udstillingen løber til og med den 28. oktober, hvor vi slutter sæsonen.

Man kan læse mere om udstillingerne på vores hjemmeside og i årets udstillingsfolder.

Foto: Fra fernisagen lørdag d. 8. sept. fra udstillingen Bornholmsk Brugskeramik.

16. september er “Gudhjem-dag” i Bornholms Kulturuge

Kulturugens idé med at dedikere særlige dage til arrangementer i byerne gentages i år. Det er “Gudhjem-dag” søndag den 16. sept., hvor der er en lang række aktiviteter i byen.

Foreningen har 3 arrangementer, nemlig

- Tur ad Gudhjems hemmelige stier
- Tur i Kunstnernes fodspor, og
- Foredrag på museet om keramik og glaskunst på Bornholm før, nu og fremover.

Læs Kulturugen-programmet www.bornholmskulturuge.dk og få en masse oplevelser!

Fredag d. 28 september - årets sidste udstilling

Maleren Axel Munch var foreningens første formand og medstifter af Gudhjem Museum. I den anledning viser vi en række værker af Axel Munch - fra museets egen samling og værker udlånt af private. Åbningen er lagt på Axels 100 års fødselsdag.

Også denne udstillingen løber til og med den 28. oktober, hvor vi slutter sæsonen.

18. november har Foreningen 50 års jubilæum

Sammenlægning af Gudhjem byforening og Gudhjem Mindeforening fandt sted den 18. november 1968. Vi er en af de ældste by- og borgerforeninger på øen. Og den eneste som samtidig driver et museum med kunstudstillinger mm.

Jubilæet bliver markeret - vi ved endnu ikke helt hvordan, men vi vil allerede nu foreslå at I sætter X i kalenderen ved søndag den 18. november. Der kommer indbydelser ud i oktober til alle medlemmer og samarbejdspartnere, og måske også til de borgere, som ikke er medlem (endnu!). Vi håber det bliver en succes!

Bestyrelsesmøder

Vi regner med at holde 3 bestyrelsesmøder i resten af året. Og forhåbentlig bliver der en række møder med kommunen om havne, ”kloge m2”, trafik og parkering og tomme huse. Det næste nyhedsbrev satser vi på kommer i december.

Har du bemærkninger eller spørgsmål til noget i dette nyhedsbrev, er du velkommen til at kontakte formanden på mailadressen jespergudhjem@gmail.com.

Med venlig hilsen
på bestyrelsens vegne

Jørgen Jespersen
Formand

Foreningens opbevaring og behandling af personlige data.

EU's nye regler om data kræver at vi oplyser vores medlemmer om, hvorledes vi opbevarer og behandler de data vi har liggende i foreningen om de enkelte medlemmer. Det gør vi her:

Disse data omfatter kun medlemmets navn, adresse, telefonnummer, og evt mailadresse.

Kassereren fører en medlemsfortegnelse, alfabetisk, med disse oplysninger, og hvert medlem er tildelt et medlemsnummer.

Listen er tilgængelig for bestyrelsen og ligger desuden på museet ved skranken - låst inde - med henblik på at medlemskab kan kontrolleres ved besøg på museet, idet adgangen jo er gratis for medlemmer og ikke for andre.

Foto: Fra "Rågerne kommer" – en finurlig forestilling med god humor der udnyttede en af byens mange flotte naturlige kulisser!

(fremført af byens teater: Undreværket. - En del af byens mangfoldige kulturtilbud)